

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2004-2005

6 januari 2005

BELEIDSNOTA

Energie en Natuurlijke Rijkdommen

2004-2009

VERSLAG

**namens de Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie
uitgebracht door de heer Pieter Huybrechts**

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Marc van den Abeelen

Vaste leden:

mevrouw Agnes Bruyninckx, de heren Johan Deckmyn, Pieter Huybrechts, Jan Penris, Freddy Van Gaever;

de heren Jos De Meyer, Frans Peeters, Johan Sauwens, Etienne Schouppe;

mevrouw Annick De Ridder, de heren Hugo Philtjens, Marc van den Abeelen;

de heren Flor Koninckx, Herman Lauwers, Bart Martens.

Plaatsvervangers:

de heer Jean Geraerts, mevrouw Marleen Van den Eynde, de heren Christian Verougstraete, Rob Verreycken, Frans Wymeersch;

de heren Ludwig Caluwé, Carl Decaluwe, Tom Dehaene, Jan Verfaillie;

de heren Marc Cordeel, Patrick Lachaert, Jul Van Aperen;

de heren Gilbert Bossuyt, Herman Reynders, Robert Voorhamme.

Toegevoegde leden:

de heer Eloi Glorieux;

de heer Jan Peumans.

Zie:

85 (2004-2005)

- Nr. 1: Beleidsnota
- Nrs. 2 en 3: Met redenen omklede moties

INHOUD

	Blz.
I. Inleidende uiteenzetting door de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur.....	4
II. Bespreking : vragen en opmerkingen van de leden	6
A. Tussenkomsst van de heer Eloi Glorieux.....	6
B. Tussenkomsst van de heer Pieter Huybrechts.....	9
C. Tussenkomsst van de heer Carl Decaluwe.....	10
D. Tussenkomsst van de heer Jan Peumans.....	13
E. Tussenkomsst van mevrouw Annick De Ridder	15
F. Tussenkomsst van de heer Bart Martens	15
G. Tussenkomsst van mevrouw Marleen Van den Eynde.....	17
H. Tweede tussenkomsst van mevrouw Annick De Ridder	19
I. Tweede tussenkomsst van de heer Bart Martens	20
J. Tweede tussenkomsst van de heer Eloi Glorieux	20
III. Bespreking : antwoorden van de minister en repliek van leden	20
Afsluitende bepaling : Met redenen omklede moties	24

DAMES EN HEREN,

In de Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie werd op dinsdagnamiddag 7 december 2004 de beleidsnota Energie en Natuurlijke Rijkdommen 2004-2009 besproken. Minister Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, lichtte zijn beleidsnota toe waarna de commissieleden vragen en opmerkingen formuleerden. Nadien volgde de repliek van de minister. Ter afsluiting van de bespreking van de beleidsnota werden – na schriftelijke aankondiging ter zitting – twee met redenen omklede moties ingediend [Stuk 85 (2004-2005) – Nrs. 2-3].

I. Inleidende uiteenzetting door de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur

Minister Peeters verklaart dat het knelpunt bij uitstek van de hedendaagse Vlaamse energiepolitiek de kloof is tussen wat men heeft en wat men nodig zal hebben. Vlaanderen heeft een pak energie nodig: jaarlijks ongeveer 2 miljard GigaJoule of 48 Megaton olie-equivalent. Vlaanderen heeft echter amper grond- of brandstoffen. Er is geen uranium, geen petroleum, geen aardgas en geen rendabel ontginbare steenkool. Bijgevolg moeten grond- en brandstoffen ingevoerd worden, onder meer om stroom op te wekken. Men kan stroom natuurlijk ook invoeren.

De prijs van de olie piekt ingevolge internationale politieke instabiliteit, nationale politieke conflicten, speculatie en orkanen. De prijs van het gas staat onder druk. De redenen zijn legio: de kernuitstap van bepaalde Europese landen, de kost van het terugdringen van de broeikasgasuitstoot, de aanzuigkracht van China en de verwickelingen in Rusland.

Inzake elektriciteit is er een kloof tussen de 53 terawattuur die geconsumeerd wordt en de 49 terawattuur die geproduceerd wordt. De prijs daalt niet, maar hij stijgt, ondanks de liberalisering en de veiling van capaciteit. Dat belangrijke verschil tussen 53 en 49, betekent dat er meer verbruikt wordt dan er geproduceerd wordt.

Op 1 juli 2003 werd een belangrijke beslissing genomen over de geliberaliseerde markt. Daardoor kunnen de klanten hun leverancier kiezen. Meer

dan 40 percent heeft een contract gesloten en meer dan 8 percent deed dat met een nieuwe leverancier. Men kan zich echter vragen stellen bij de mededinging tussen producenten, want meer dan 75 percent blijft in handen van de dominante speler, tegenover een gemiddelde van minder dan 50 percent in de lidstaten van de Europese Unie. De producent op de Vlaamse markt staat dus stevig in zijn schoenen en neemt in vergelijking met andere landen, een dominante positie in.

Concurrentie leidt niet automatisch tot lagere prijzen of meer stroom. Aan de aanbodzijde is er nood aan toegevoegde importcapaciteit. De nodige inspanningen moeten dus geleverd worden om vanuit het buitenland goedkopere stroom in te voeren. Het 'ontwikkelingsplan voor het transmissienet' is natuurlijk federale materie. Er kan natuurlijk gezorgd worden voor bijkomende productiefaciliteiten in het binnenland, zodat de stroom goedkoper kan worden, maar ook het 'indicatief programma van de productiemiddelen voor elektriciteit' is federale materie.

Het staat als een paal boven water dat de stroomvoorziening veilig wordt gesteld, dat de bevoorrading van het land wordt gewaarborgd en dat de levering aan de klant wordt verzekerd door ingrepen die op de koop toe bijkomende werkgelegenheid betekenen.

In artikel 6 van de bijzondere financieringswet vindt men alles terug inzake elektriciteit en energie. Helaas is het voor het Vlaamse Gewest een wat geamputeerde bevoegdheid. De minister zal natuurlijk de nodige initiatieven nemen op het vlak van de bevoegdheden: vraagbeheersing, rationeel energiegebruik en energie-efficiëntie. In zijn beleidsnota kan men lezen dat er natuurlijk moet geïnvesteerd worden in groene stroom, maar dat het nog belangrijker is om rationeel om te springen met energie. Een bespaarde kilowattuur is hoe dan ook beter dan een zogenaamd groene opgewekte kilowattuur. Inzake elektriciteit is minder consumeren duidelijk beter dan meer produceren.

De beleidsnota streeft een evenwicht na tussen economische imperatieven, sociale interesses, consumentenbelangen en milieubelangen. Economische imperatieven slaan op de bevoorradingszekerheid van nijverheid en diensten en de competitiviteit van zowel grensoverschrijdende bedrijven of de multinationale ondernemingen, als de kleine en

middelgrote ondernemingen, de liberalisering van markten en de concurrentie tussen producenten en tussen leveranciers.

Bij de sociale interesses dient te worden gewezen op de leveringszekerheid van huishoudens, de welvaart van gezinnen, de koopkracht van mensen die in bestaansonzekerheid leven en de begeleiding van wanbetalers.

Consumentenbelangen verwijzen naar verstaanbaarheid van offertes, contracten en facturen, de vergelijkbaarheid van kosten, heffingen en prijzen, het waarborgen van een degelijke dienstverlening en voorzieningen voor vragen en klachten.

Milieubelangen wijzen op verstoring van leefomgeving, uitputting van hulpbronnen, luchtvervuiling en bodemverontreiniging.

Al deze punten zijn belangrijk voor de Vlaamse energiepolitiek, maar al deze punten zijn zowel horizontaal verweven met andere Vlaamse beleidsdomeinen, als verticaal verbonden met hoger of lager gelegen beleidsniveaus. Zo valt het bestrijden van armoede ook onder de bevoegdheden Begroting, Welzijn, Huisvesting en Onderwijs. Hij is niet de enige minister die ter zake maatregelen kan nemen. Spijtig genoeg is de bevoegdheidsverdeling zo dat een belangrijk deel van de bevoegdheden op federaal niveau is gesitueerd.

De minister heeft zeven uitgangspunten. Hij zal er niet in detail op ingaan en geen uren het woord over voeren, want het debat is belangrijker.

Een eerste doelstelling sluit aan bij de bevoegdheidsverdeling en het herschikken van de bevoegdheden. De gewestelijke bevoegdheden handelen voornamelijk over de distributie van elektriciteit en gas, het rationeel energiebeleid, de warmtekrachtkoppeling en de hernieuwbare energiebronnen. Productie, import en opslag, transport en transit, tarieven en heffingen en de veiligheid van de netten vallen hoofdzakelijk buiten de bevoegdheden van de gewesten. Het is niet gemakkelijk, maar wel een hele uitdaging om op basis van die verdeling een verstandig en samenhangend energiebeleid te voeren.

In het regeerakkoord staat terecht dat er moeten gestreefd worden naar homogene bevoegdheidspakketten. In de tussentijd moet samen met de

federale overheid zoveel mogelijk een coherent beleid gevoerd worden.

Een tweede doelstelling gaat over de toestand en de ontwikkelingen met betrekking tot energie. Het is belangrijk de evolutie van dit dossier, zowel op mondiaal en Europees als op Belgisch en regionaal niveau, te volgen. Belangrijk is ook wat de gemeenten en intercommunales ondernemen.

Vlaanderen moet beschikken over een aantal gegevens over het primair energieverbruik, het finaal energieverbruik, de energiesector, de broeikasuitstoot en het gevoerde beleid. Er moet nauwlettend gevolgd worden hoe een en ander zich verder ontwikkelt.

Het derde en vierde onderdeel van de beleidsnota hebben betrekking op de principes en doelstellingen van het Vlaamse energiebeleid voor de volgende vijf jaar. De minister heeft het ECO-energiebeleid naar voren geschoven. ECO staat voor efficiëntie, coherentie en overleg.

Het is belangrijk nog even de missie te vermelden: “In voorbereiding van een voortgezette defederalisering van de Belgische energiepolitiek moet Vlaanderen werk maken van een door de ondernemingen contractueel gewaarborgde en door de overheid reglementair verzekerde energievoorziening in een geliberaliseerde doch tevens ook gereguleerde en zowel sociaal als ecologisch gecorrigeerde markt. We willen consolideren, om burgers en bedrijven rechtszekerheid te bieden, maar ook innoveren waar het nuttig is en faciliteren waar het nodig is. Ondertussen moeten we internationale en communautaire verplichtingen nakomen op een omgevingsvriendelijke maar niet ondernemingsvijandige wijze.”.

Als visie staat er: “Energie is niet alleen een belangrijk grondrecht, maar ook een basisgoed en een basisdienst.”.

De doelstellingen situeren zich zowel op sociaal-economisch als ecologisch vlak.

Het vijfde en belangrijkste onderdeel van de energiebeleidsnota gaat over een aantal projecten. Het gaat over de liberalisering van de markten voor elektriciteit en gas, de netwerken van stroomkabels en pijpleidingen die ons land doorkruisen, openbaardienstverplichtingen en de institutionele omkadering.

Inzake rationeel energiegebruik gaat de beleidsnota dieper in op de problematiek van de energieprestatienormen en de certificaten, de netbeheerders, de brandstofleveranciers, de huishoudens, de bedrijven en de overheid. Voor elk van deze thema's heeft de minister een uitgebreide visie ontwikkeld. Ook milieuvriendelijke elektriciteitsproductie is een belangrijke uitdaging.

Het zesde onderdeel gaat over beleidsgrensoverschrijdende aangelegenheden. Dit slaat op onderzoek en ontwikkeling, investeringen, landbouw, mobiliteit, huisvesting en onderwijs en opleiding.

Het zevende en laatste onderdeel van de energiebeleidsnota heeft te maken met de beschikbare middelen. Het gaat om 7,7 miljoen euro, waarbij de VREG een niet onbelangrijk element is. De problematiek van de twee fondsen kwam uitgebreid aan bod tijdens de begrotingsbespreking.

Ook de delfstoffen zijn opgenomen in de beleidsnota. Er worden vijf strategische doelstellingen vermeld: voorzien in de sociaal-economische behoeften, een zowel zuinige als doelmatige aanwending, geen maximale maar een optimale ontginning, gebruik van alternatieven en hergebruik van afvalstoffen en natuurbehoud. Deze doelstellingen werden vertaald in een viertal projecten.

De minister concludeert dat hij het geheel kan samenvatten in acht punten: een duidelijke bevoegdheidsverdeling tussen het federale en het Vlaamse niveau; een aanzienlijke inspanning voor productiefaciliteiten en importcapaciteiten om de bevoorrading te verzekeren en de levering te waarborgen; een politiek en economisch gereguleerde en sociaal en ecologisch gecorrigeerde liberalisering; rechtszekerheid voor bedrijven en openbaardienstverplichtingen voor gezinnen in het algemeen en voor armen in het bijzonder; beter een bespaarde kilowattuur dan een groene kilowattuur; liever betrouwbare groene stroom dan onvoorspelbare groene stroom; consolideren, rectificeren, faciliteren en innoveren en overleg met zowel belanghebbenden als belangstellenden.

II. Bespreking : vragen en opmerkingen van de leden

A. Tussenkomen van de heer Eloi Glorieux

De heer Eloi Glorieux wenst eerst een aantal belangrijke vaststellingen uit de beleidsnota op te sommen.

Op het vlak van het totaal primair energieverbruik staat Vlaanderen ongeveer 45 percent boven het gemiddelde van de Europese Unie. Inzake broeikasgasemissies per inwoner scoren we ongeveer 30 percent boven het gemiddelde van de Europese Unie en voor broeikasgasemissies per eenheid bruto binnenlands product bijna 40 percent boven het gemiddelde van de Europese Unie. Voor energie uit groene stroom scoort Vlaanderen 85 percent lager dan het gemiddelde van de Europese Unie.

Uit deze cijfers kan men duidelijke conclusies trekken. Vlaanderen is onderontwikkeld inzake duurzame productie en consumptie van energie: we zijn een grote verspiller van energie en we wekken onze energie op een niet-hernieuwbare manier op.

Het Vlaamse energiebeleid van de voorbije legislaturen – van de ministers Van Rompuy, Stevaert en Bossuyt – heeft gefaald als gevolg van een gebrek aan een langetermijnvisie. Op de reactie van de heer Carl Decaluwe repliceert de heer Eloi Glorieux dat tot nader order deze bevoegdheid niet in groene handen is geweest.

Er is gebrek aan langetermijnvisie. Er is onvoldoende en inefficiënte steun voor hernieuwbare energie en een totaal gebrek aan REG-maatregelen. Hij benadrukt dat hijzelf altijd dezelfde milieukaart getrokken heeft.

De beleidsnota 2004-2009 biedt weinig uitzicht op beterschap. Minister Peeters lijkt te streven naar zo weinig mogelijk beleid. Hij is tevreden met het uitvoeren van de bestaande decreten en resoluties, zoals de WKK-certificaten en de EPB-regeling. De minister beperkt zich tot het minimalistische

invoeren van de Europese richtlijnen. Hij legt veel nadruk op de lasten van een duurzaam energiebeleid voor de economie. De kansen en opportuniteiten worden niet aangeboord. De minister beperkt zich grotendeels tot een beschrijving van het tot-nogtoe gevoerde beleid. Innovatieve maatregelen vindt de heer Glorieux nergens.

De minister wil het verleden evalueren en dan eventueel bijsturen. Sommige zaken zijn gewoon klaar en duidelijk. We hebben een enorme achterstand op het vlak van hernieuwbare energie. We zitten met een Kyoto-kloof. Is de minister het niet eens met de bevindingen van het Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC)? Volgens de voorzitter van de Europese Commissie moeten we nu meer maatregelen nemen als we tegen het einde van de eeuw de opwarming van de aarde binnen de perken willen houden. Is de minister het daarmee eens? De heer Glorieux vindt daarover niets terug in het beleid van de minister.

Op pagina 21 van de beleidsnota leest de heer Glorieux: “Verder dient in uitvoering van de Europese richtlijn 2003/54/EG de verplichting opgelegd te worden aan de leveranciers om bij hun facturen en in hun promotiemateriaal verwijzingen op te nemen naar publiek toegankelijke informatie met betrekking tot de milieugevolgen, tenminste wat betreft CO₂-emissies en radioactief afval, geproduceerd door de totale brandstofmix van de leverancier gedurende het voorafgaande jaar.”. Wanneer en hoe zal Vlaanderen uitvoering geven aan deze richtlijn? De heer Glorieux kijkt telkens zijn energiefacturen na. Die zijn ontzettend ingewikkeld, maar hij vindt in elk geval niets terug over de CO₂-emissies en radioactief afval.

De EU legt een strikte ‘unbundling’ op tussen productie, transport, distributie en levering. Anderhalf jaar later heeft Electrabel nog altijd het bijna-monopolie op het vlak van distributie; bezit het nog altijd 64 percent van Elia; is het nog altijd dominant inzake distributie via zijn marktaandeel in de gemengde intercommunales; heeft het dankzij zijn status van standaardleverancier nog altijd het grootste deel van de levering in handen. Anderhalf jaar na de liberalisering hebben de gezinnen nog maar bitter weinig kunnen profiteren van de unbundling. Wat gaat de minister daaraan doen? Wat is zijn visie? Aan welke oplossing denkt de minister?

Dan is er het Belgische beleid. De netto-export van elektriciteit is intussen omgebogen naar een netto-import. Daarmee moeten we zeker rekening houden. Om de vrije markt te laten werken, is de veiling van een deel van de productiecapaciteit van Electrabel noodzakelijk, maar ook de inplanting van nieuwe capaciteit. Dit gebeurt bij voorkeur door de nieuwe spelers. Het moet gedecentraliseerde en hernieuwbare productiecapaciteit zijn. Misschien kunnen de oude sites van Electrabelcentrales worden verkocht aan de nieuwe spelers.

Op pagina 27 van de beleidsnota staat dat het eerste windmolenpark op de Thorntonbank eind 2004 in productie gaat. Er zijn destijds spectaculaire beloftes gedaan door premier Verhofstadt en minister Vande Lanotte. Op de opmerkingen van de heer Decaluwe dat ook door minister Deleuze beloftes in die zin werden gedaan, repliceert de heer Glorieux dat indien de plannen van toenmalig staatssecretaris Deleuze niet waren afgeblokt, we nu al een windmolenpark op de Vlakte van de Raan hadden. Denkt de minister nog steeds dat het park op de Thorntonbank eind 2004 startklaar zal zijn?

Het primaire energieverbruik is hoog, en het groeit in Vlaanderen sneller dan in België. De slechte energie-intensiteit in Vlaanderen is sinds 1999 nog verslechterd. Het lid vindt eens te meer geen maatregelen in de beleidsnota om dit te verhelpen. De minister doet enkel een vaststelling.

Op pagina 32 bovenaan van de beleidsnota heeft de minister het over megaton. In de tabel onderaan staat er kiloton. De heer Glorieux veronderstelt dat het over kiloton gaat. We hebben het al vaker over de uitstoot van broeikasgassen gehad. De kloof om de stabilisatiedoelstelling tegen 2005 te halen is 5,65 megaton. De kloof om onze Kyoto-doelstelling tegen 2010 te halen, bedraagt 6,37 megaton per jaar. Veel verder dan het aankopen van 24 megaton aan CO₂-equivalenten via de flexibele mechanismen in het buitenland, is de spreker bij lectuur van de nota niet gekomen.

Gisteren hield de minister een toespraak voor de Antwerpse chemiesector. Hij trok daar nogmaals van leer tegen post-Kyoto-maatregelen. De heer Glorieux vraagt opnieuw of de minister het eens is met de stelling van het IPCC, namelijk dat er veel drastischer maatregelen nodig zijn om de opwarming tegen te gaan.

De heer Glorieux komt tot de beleidsprincipes, namelijk missie en visie. Het is een wijziging tegenover de vorige minister dat deze minister de energieproblematiek vooral vanuit economische hoek benadert. Ecologische bekommernissen worden voornamelijk als een rem beschouwd veeleer dan een kans op innovatie en op een duurzame economische ontwikkeling. De minister benadrukt dat rationeel energiegebruik voor groene stroom moet komen. Dat klopt, maar de minister zegt er niet bij dat groene stroom voor klassieke fossiele brandstoffen en voor kernenergie moet komen, waarschijnlijk omdat hij daarvan niet overtuigd is.

Vlaanderen heeft een enorme achterstand zowel op het vlak van rationeel energiegebruik (REG) als van hernieuwbare energiebronnen. Het gaat niet op om niet langer in groene stroom te investeren, tenzij in afvalverbranding, maar alles op REG te zetten. Als er heel veel initiatieven omtrent REG zouden worden genomen, zou de spreker dit toejuichen, maar dat gebeurt niet.

Na anderhalf jaar zijn de doelstellingen omtrent de liberalisering, die zijn vooropgesteld door voormalig minister Stevaert, zeker niet gerealiseerd. Hetzelfde lid betreurt dat. We moeten nagaan wat hieraan kan worden gedaan. Wat betreft “unbundling”, zit Electrabel nog overal binnen en er is nog maar zeer weinig concurrentie op de markt. De gezinnen, de KMO's, de grote bedrijven en de gemeenten worden daar niet beter van. Er is nood aan een degelijke analyse van de situatie.

Er is bij de burgers daarentegen een relatief grote interesse gewekt voor groene stroom. Alle energieleveranciers, op de standaardleveranciers na die niet de nood voelen om er maar enige inspanning voor te doen, zijn verwonderd van het aantal mensen dat spontaan vraagt naar groene stroom. Het feit dat de gratis distributie wordt afgeschaft zonder compenserende maatregelen, betekent dat we heel binnenkort een stijging van de kostprijs van groene stroom voor de klanten zullen krijgen. Het gevolg is een effect dat in strijd is met de doelstellingen van het beleid, namelijk meer mensen ertoe aanzetten om groene stroom te gebruiken zodat de leveranciers meer in groene productie-eenheden gaan investeren.

De minister wil geen nieuwe ecologische dienstverplichtingen, tenzij die de lasten van bestaande dienstverplichtingen vervangen. Hier merkt de

heer Glorieux duidelijk een breuk met het beleid uit het verleden waar werd erkend dat sociale en ecologische correcties op de vrije markt absoluut nodig zijn om aberraties tegen te gaan. Hij geeft het voorbeeld dat in de beleidsnota wordt geprezen, namelijk de maatregel die voortkomt uit de verwezenlijking van de resolutie om de netbeheerders een gratis spaarlamp of spaardouchekop te geven, een maatregel die als onnozel werd afgedaan toen we er de eerste besprekingen over hadden. Nu merkt de heer Glorieux dat deze onnozele maatregel alleen al in staat is om de vooropgestelde besparingsdoelstelling van de netbeheerders te verdubbelen, namelijk van 1 naar 2 procent. Als er iets onnozel is, dan is het de doelstelling om slechts 1 procent besparing op te leggen. Deze maatregel toont aan dat er een zeer groot potentieel is aan lage investeringen dat kan worden aangeboord op heel korte termijn. Hij betreurt dat dit soort initiatieven en maatregelen grotendeels ontbreken.

Met het huidige beleid halen we de Kyoto-doelstellingen voor Vlaanderen niet. Behalve de 168 miljoen euro die in maatregelen voor buitenlandse flexibele mechanismen zullen worden geïnvesteerd, is de minister blijkbaar niet van plan om extra maatregelen in Vlaanderen zelf te nemen. Zijn enige bezorgdheid is, de heer Glorieux citeert pagina 42, “erover te waken dat Vlaanderen zowel in Europese als in Belgische context geen overmatige last moet dragen.” Dit moet zonder meer deel uitmaken van de bezorgdheid van de minister maar in eerste instantie moet de minister erom bekommerd zijn onze internationale verbintenissen na te komen.

De minister vermeldt de doelstelling uit het regeerakkoord, namelijk een vermindering van het energieverbruik bij gezinnen van 7,5 procent in 2010 in vergelijking tot 1999, maar nergens vindt hetzelfde lid terug hoe men deze nobele doelstelling denkt te bereiken. De beleidsnota beperkt zich tot enkele bestaande instrumenten zoals de Europese richtlijnen omtrent energieprestaties, namelijk het energieprestatiecertificaat. De minister verwijst ook naar een toekomstige richtlijn over energiediensten, maar als het lid goed is ingelicht, zijn de werkzaamheden hieromtrent stilgelegd. Wat zal de minister doen als de Europese richtlijn over de energiediensten op de lange baan wordt geschoven? Zal hijzelf initiatieven ontwikkelen of zal de minister blijven wachten op een richtlijn om die dan weer op de laatste dag uit te voeren?

Helemaal erg wordt het in het deel over de zogenaamd nieuwe doelstellingen om 25 percent elektriciteit uit hernieuwbare energie of WKK in Vlaanderen op te wekken in 2010. Dat is simpelweg de som van de bestaande doelstellingen voor hernieuwbare energie plus WKK. De minister herkauwt twee oude doelstellingen en presenteert die als een nieuwe doelstelling terwijl van echte nieuwe beleidsmaatregelen geen sprake is.

In het deel over de projecten vindt hetzelfde lid weinig of geen nieuwe projecten, maar in het beste geval een voortzetting van projecten uit het verleden, maar zelfs die worden teruggeschroefd. De heer Glorieux denkt aan de bijstelling van de sociale openbaardienstverplichtingen, de afschaffing van de gratis distributie groene stroom zonder dat daar enige compensatie tegenover staat en rationeel energiegebruik voor gebouwen.

De minister verwijst naar het feit dat vanaf 2006 het EPB-decreet (Energieprestatiedecreet) in voege zal treden. Dat is de ultieme datum opgelegd door de Europese Unie. In het regeerakkoord staat dat het energieprestatiecertificaat tegen 2006 zal worden ingevoerd. De minister stelt in de beleidsnota dat hij een beroep zal doen op de uitstelperiode omdat er in Vlaanderen te weinig energieauditeurs zijn om dit systeem op te starten. Wat zal de minister doen om op zo kort mogelijke termijn die energieauditeurs te vormen en operationeel te maken?

De heer Glorieux komt tot de REG-acties van de netbeheerders. De besparingsdoelstelling van 1 percent is belachelijk laag en wordt verdubbeld enkel en alleen door de uitvoering van de resolutie om elke gezin een gratis spaarlamp te geven. Van nieuwe initiatieven is er geen spoor. Waarom geen extra initiatieven nemen om REG bij beschermde klanten te bevorderen? De beleidsnota zegt dat er meer geschikte ondersteuningskanalen worden gezocht, maar dat is zeer vaag. Hij had hier graag wat meer concrete dingen over vernomen.

Aangaande REG in de huishoudens zegt de minister dat de eerste besprekingen met diverse sectorfederaties van de petroleumsector en met Figas reeds werden aangevat. Wat hebben die gesprekken concreet opgeleverd aan REG-maatregelen voor de gezinnen?

Dan komen we bij de industrie en het veelbesproken benchmarkconvenant. Welke mate van abso-

lute CO₂-reductie heeft dat convenant nu eigenlijk al opgeleverd? Alle bedrijven beweren immers dat ze ter zake al behoren tot de wereldtop, en dat ze nog maar heel weinig inspanningen moeten doen. Dat gaat flagrant in tegen de resultaten van de onderzoekers van het Fraunhofer-instituut. Het lijkt de heer Glorieux interessant een confrontatie te organiseren tussen die wetenschappers en de verificateurs van het benchmarkconvenant. Wie zijn trouwens die verificateurs? Is dat Laborelek? Hij veronderstelt van wel.

De tegenover de industrie ingezette instrumenten met betrekking tot rationeel energiegebruik leveren weinig resultaat op, maar het convenant kost onze overheid natuurlijk wel heel wat geld. Het risico is zeer groot dat dit instrument slechts als een schaamlapje wordt gebruikt om geen verdere doelstellingen en initiatieven te ontwikkelen voor de industrie. Heeft de minister plannen om de slagkracht van dit convenant verder te vergroten? Wanneer zal het parlement eens een rapport krijgen over dit convenant en de concrete resultaten ervan tot nu toe, vooral dan qua absolute CO₂-besparing?

De heer Glorieux verklaart dat hij geschokt is door de bewering van de minister tijdens de begrotingsbespreking vorige week dat windenergie geen toekomst heeft in Vlaanderen en dat we ons inzake hernieuwbare energie maar vooral op afvalverbranding moeten gaan richten. Daar is het lid het vanzelfsprekend volledig mee oneens. De minister is wel consequent: in de beleidsnota staan weinig stimulansen om windenergie verder van de grond te krijgen. Nieuwe maatregelen ter zake komen er dus niet echt. De Raad van State heeft Electrabel en co in het gelijk gesteld inzake het ernstige probleem van niet-betaling van hun groenestroomboetes. Hoe gaat de minister daarmee om?

De minister heeft het voorts over het analyseren en rationaliseren van de sociale dienstverplichtingen. Waaraan denkt de minister dan concreet? Zal hij een aantal dienstverplichtingen, zoals de gratis distributie van groene stroom, afschaffen? Of heeft de minister iets anders in het achterhoofd?

B. Tussenkost van de heer Pieter Huybrechts

De heer Pieter Huybrechts verklaart dat zijn fractie het goed vindt dat er wordt geïnvesteerd in mi-

lieuvriendelijke energieproductie, dus in projecten inzake energiebesparing, hernieuwbare energie en warmtekrachtkoppeling. Laat dat duidelijk zijn. Wel heeft hij enorm grote vragen bij het feit dat de vorige regering kernenergie aan de kant heeft geschoven. Dat lijkt hem niet meteen getuigen van gezond verstand. Bovendien is het helemaal niet realistisch. Het resultaat zal zijn dat we in het buitenland energie zullen moeten kopen, die voornamelijk door kernenergie wordt opgewekt. Het Vlaams Belang treedt het standpunt van de minister volledig bij dat de energie die we nodig hebben betaalbaar moet blijven. Of men het nu graag hoort of niet, groene stroom heeft een prijs, die heel wat hoger ligt dan deze die we tot op heden kennen. Nog veel belangrijker is het feit dat we via hernieuwbare energie, warmtekrachtkoppeling, enzovoort, onmogelijk voldoende energie zullen kunnen opwekken. Het plan om de kernenergie te laten varen, moet dus dringend opnieuw worden bekeken, voor het te laat is. Hij verneemt dat de minister dit idee niet ongenegen is. Maar in deze beleidsnota vindt de heer Huybrechts bitter weinig terug in dit verband. Dat verbaast hem: nog steeds komt 55,6 percent van de energie voort uit kernenergie. Hij weet wel dat kernenergie grotendeels een federale materie is. Is de minister bereid dit opnieuw te bekijken en het debat opnieuw op te starten?

Velen hebben met veel genoegen gelezen dat de minister het energiebeleid voort wil regionaliseren en dat de federale overheid een aantal energieheffingen, waarvan onder meer de Antwerpse chemiebedrijven het slachtoffer zijn, moet herroepen. Iedereen zal gelezen hebben dat deze bedrijven jaarlijks 25 miljoen euro moeten uitgeven aan heffingen. Mochten ze in Rotterdam zijn gelegen, dan was dat bedrag maar 1 miljoen euro geweest. Daarbovenop komen nog eens voor tientallen miljoenen federale energieheffingen en doet de naleving van de Kyoto-norm de energieprijzen fors stijgen. Uiteraard heeft dit alles een weerslag op de investeringsbereidheid van bedrijven. Wat is de minister van plan om die noodzakelijke regionalisering te bewerkstelligen? Zal hij overleg plegen met zijn federale collega's?

C. Tussenkomen van de heer Carl Decaluwe

De heer Carl Decaluwe verklaart dat tijdens de begrotingsbesprekingen er al een aanzet tot discussie

was. Hij heeft met aandacht de bijzonder interessante omgevingsanalyse in de beleidsnota gelezen.

De heer Glorieux had het over de gemiddelden. Met statistieken kan men natuurlijk alles bewijzen. Als het de bedoeling is dat we overal het Europese gemiddelde bereiken, dan zullen we bedrijven moeten sluiten of andere maatregelen moeten nemen die onze welvaart niet ten goede komen. Dat is de inzet van deze discussie. De CD&V-fractie is niet bereid Vlaanderen aan welvaart te laten inboeten. Er zijn andere mogelijkheden. Als we het hebben over broeikasgassen en Kyoto, moeten we de zaken sterk relativeren, weliswaar met de nodige omzichtigheid. Vlaanderen is slechts een stipje in de wereld. Antwerpen heeft een concentratie aan petrochemische bedrijven. Dat zal wel mee worden verrekend in onze statistieken, maar die producten worden niet alleen in Vlaanderen, maar in de hele wereld verkocht. Die gemiddelden moeten dus worden genuanceerd.

De heer *Glorieux* repliceert dat hij deze statistieken niet gemaakt heeft maar dat ze vermeld staan in de beleidsnota.

De heer *Decaluwe* repliceert dat de vraag is hoe men deze statistieken moet interpreteren en hoe men ermee moet omgaan. Het kan niet de bedoeling zijn dat Vlaanderen perse dat Europese gemiddelde haalt, ten koste van een en ander. We moeten dit in zijn geheel, rustig en eerlijk bekijken.

Als Vlaams energieminister bevindt de minister zich wat tussen hamer en aambeeld. De groenen vinden dat alles op het Vlaamse niveau moet gebeuren. Dit is echter geen gemakkelijke klus. De minister is immers geen meester van het spel. Het Vlaamse energiebeleid wordt sterk bepaald door de internationale context.

Men moet niet doen alsof men dat hier allemaal kan verbeteren. De mogelijkheden moeten in hun federale en Europese context gerelativeerd worden.

Men kan een Vlaams minister niet verwijten dat de federale overheid haar engagementen niet nakomt. Alle betrokken partners moeten in dezelfde richting bewegen en moeten hun engagementen naleven. Indien de rood-groene federale minister Tobback de aangegane engagementen niet naleeft, mogen we de Vlaamse Regering niet verwijten dat

ze in moeilijkheden komt. We mogen de federale structuur en de internationale context niet uit het oog verliezen. Het beleid inzake hernieuwbare energie wordt de facto door de Europese overheid bepaald. We moeten de Vlaamse mogelijkheden op dit vlak relativiseren. Het siert de minister dat hij zich niet, zoals een aantal van zijn voorgangers deden, achter bepaalde zaken verschuilt. De heer Decaluwe is ervan overtuigd dat de regionalisering van het energiebeleid voor alle politieke partijen een topprioriteit moet vormen. Indien we ons op dit vlak eensluidend opstellen, zullen we veel beter in staat zijn om de minister op zijn beleid af te rekenen. De heer Huybrechts heeft daarnet al naar het belang van een verdere regionalisering verwezen. De voorstellen van de Vlaamse Regering zijn grotendeels van federale beslissingen afhankelijk.

De federale overheid heeft besloten windmolens langs de Belgische kust te plaatsen. Elia beweert over onvoldoende investeringscapaciteit te beschikken om de connectie tussen de windmolens en het vasteland te verzorgen. Het gaat niet enkel om het bouwen van windmolens. We moeten de door die molens opgewekte energie verdeeld krijgen. Indien we hiervoor hoogspanningslijnen zouden gebruiken, zou de oude discussie over de invloed van deze leidingen op de gezondheid weer op gang komen. Indien we ondergrondse leidingen zouden gebruiken, zou het hele project niet langer rendabel zijn. Volgens federaal minister Vande Lanotte zullen de Europese subsidies voor een oplossing zorgen. Indien het hele project staat of valt met die Europese subsidies, moeten de Vlaamse Regering en de federale regering dit dossier samen bespreken. Tijdens die besprekingen moeten een aantal duidelijke beleidsdoelstellingen worden bepaald. Indien dit niet zou gebeuren, zullen we in de toekomst discussies voeren over wie de schuld voor bepaalde mislukkingen moet krijgen. Goed overleg en correcte afspraken zijn hierbij noodzakelijk.

De minister wordt tevens met een gammele Vlaamse regelgeving geconfronteerd. Er is hier al meermaals naar de schorsingen door de Raad van State en naar de diverse Europese klachten verwezen. Wat de juridische constructies betreft, heeft de minister nog heel wat werk. Hij moet hiervoor uiteraard de nodige tijd nemen.

Het Vlaams beleidskader is nog steeds niet afgewerkt. Met betrekking tot het voorliggend beleidsdomein vraagt de heer Decaluwe zich vooral af

hoe het nu met het Beter Bestuurlijk Beleid (BBB) zit. De aanbevelingen van het Controlecomité voor de Elektriciteit en het Gas uit 2003 zijn nog steeds niet uitgevoerd. De minister moet zijn taak met andere woorden in moeilijke omstandigheden aanvangen.

De minister kampt tevens met een aantal tegenstrijdige imperatieven. Met betrekking tot productie en distributie geldt nog steeds het adagium dat alles moet worden losgelaten en geliberaliseerd. Ten tijde van de verkoop heeft toenmalig minister Stevaert ons allemaal verzekerd dat de stroom goedkoper zou worden. Ondertussen is de stroom duurder geworden en ontvangen de gemeentebesturen minder dividenden. Hij vraagt zich af waar al dat geld eigenlijk naartoe is.

Wat de Kyoto-normen betreft, is de heer Glorieux van mening dat Vlaanderen nog een tandje bij moet steken. De heer Decaluwe veronderstelt dat niemand tegen goede milieubeleidsdoelstellingen gekant is. Deze doelstellingen moeten evenwel in een Europees en een mondiaal kader worden gesitueerd.

Wat de implementatie van de Kyoto-normen betreft, heeft Vlaanderen een achterstand opgelopen. Hoewel de heer Decaluwe zich geen specialist wil noemen, heeft hij hier reeds veel over gelezen. Hij vraagt zich af of de normen voor Vlaanderen destijds op een realistische en een correcte wijze zijn onderhandeld. We moeten alles steeds in een mondiaal kader plaatsen. Hij heeft in dit verband reeds het voorbeeld van de petrochemische sector aangehaald.

We moeten deze vragen met het nodige pragmatisme benaderen. We moeten hier de fundamentalist niet uithangen. We moeten trachten resultaten te boeken.

Wat ons klimaat betreft, vormt Vlaanderen slechts een klein stipje. Op 16 februari 2005 zullen de Russen de Kyoto-doelstellingen ratificeren. De VS houden zich nog steeds afzijdig. Het ziet er niet naar uit dat hier binnenkort verandering in zal komen. De opwarming van de aarde is evenwel volop aan de gang. We mogen ons niet inbeelden dat Vlaanderen problemen van dergelijke omvang kan oplossen. Vandaag is in Buenos Aires een nieuwe conferentie over dit thema van start gegaan. China, dat tot voor kort slechts een kleine rol in

het globale verhaal speelde, kent momenteel een sterke economische groei. Vlaanderen kan hier en daar nog wat kleinigheden doorvoeren. In China gaat het eerder om 10 tot 15 percent van de totale uitstoot. Dit alles toont aan dat de mechanismen achter de Kyoto-doelstellingen niet tot effectieve resultaten leiden. Binnen 30 jaar zal de bevolking van de EU overigens nog slechts 2 percent van de totale wereldbevolking vormen. Voor een sterk ge-industrialiseerde en welvarende regio als de onze is dit een argument dat we niet uit het oog mogen verliezen.

De heer Carl Decaluwe benadrukt dat met betrekking tot de reductie van de CO₂-uitstoot de minister in zijn beleidsnota de juiste keuzes maakt. Hij richt zich vooral op de huishoudens en op de mobiliteit. Op die vlakken valt zeker nog wat te bereiken. De CD&V-fractie hoopt evenwel dat alle politieke fracties in het Vlaams Parlement bereid zijn een open en eerlijke discussie over kernenergie te voeren. Hoewel de heer Decaluwe al veel over dit onderwerp heeft gelezen, heeft hij geen pasklaar antwoord voor de vragen die door kernenergie worden opgeroepen. Binnen anderhalf jaar moeten we hierover een beslissing nemen.

In verschillende Europese landen keert het tij. Zo wordt in Finland, een vooruitstrevend land dat veel aandacht aan hernieuwbare energiebronnen heeft geschonken, aan de voorlopers van een nieuwe generatie kerncentrales gewerkt. CD&V wil hierover een open en eerlijk debat voeren.

De heer *Eloi Glorieux* repliceert dat de heer Decaluwe in dit verband naar Finland verwijst. Kan hij nog andere voorbeelden geven? Volgens de heer Glorieux is het Finland het enige land dat aan nieuwe kerncentrales denkt.

De heer *Carl Decaluwe* verklaart dat in Frankrijk en Spanje men dat ook doet. Hij wil een open en eerlijk debat, wars van elk fetisjisme inzake windenergie. Hij is ook voor windenergie. Maar hij wil echter niet in de toestand terechtkomen dat Vlaanderen alsmaar meer afhankelijk wordt van ingevoerde energie, ook afkomstig van kerncentrales die aan onze grenzen staan. Daarover moeten we een open gesprek kunnen voeren.

De heer *Jan Peumans* vraagt hoe we omgaan met kernenergie en met hernieuwbare energie? Dat vraagstuk moeten we bespreken aan de hand van

feiten en cijfers. Finland telt vijf miljoen inwoners, en het is tien keer zo groot als België. Vlaanderen is een van de dichtst bevolkte landen ter wereld. De vergelijking loopt mank. Het debat moet gebeuren op basis van een gedegen nota waarin alle aspecten van het probleem worden belicht.

De heer *Carl Decaluwe* repliceert dat CD&V vragende partij is voor een open en eerlijk debat. Men stelde op een bepaald ogenblik dat men inzake aardgas bijkomende inspanningen zou leveren, ten dele ter compensatie van wat er inzake kernenergie was beslist. Wetenschappelijke rapporten tonen echter aan dat dit ons nog verder verwijderd van het halen van de Kyoto-normen. Hij wil niet afhankelijk worden van kernenergie uit kerncentrales die even ver van Kortrijk staan (Gravelines) als Doel van Kortrijk ligt. Hij behoudt liever de controle over de veiligheid van die kerncentrales. Laten we daarover discussiëren. En laten we vooral niet stellen dat de federale regering het zus of zo heeft beslist, en dat we daarover bijgevolg moeten zwijgen.

De heer *Marc van den Abeelen* verklaart dat de federale regering geen definitieve beslissing heeft genomen.

De heer *Carl Decaluwe* benadrukt dat dit zijn stelling dat we daarover een open gesprek moeten voeren, ondersteunt. De recente nota van het Planbureau zou een goede basis voor zo'n bespreking kunnen zijn.

Als het rationeel energiebeleid niet leidt tot het behalen van de Kyoto-normen, dan zullen we in het buitenland moeten aankopen. Staan er in dat verband projecten op stapel? Is het niet beter om het geld te besteden aan emissiereducerende projecten bij ons?

De cruciale vaststelling dat de prijzen hoog blijven, roept vragen op. Hoe verhouden de elektriciteitsprijzen in Vlaanderen zich met die in het buitenland? Hij heeft de indruk dat de kmo's het moeilijk hebben. Energie wordt meer en meer een competitiviteits-element, naast de lonen.

De samenstelling van de prijs per kilowattuur voor en na de vrijmaking van de energiemarkt verschilt. Hoe komt het dat er niet meer sprake is van prijsdalingen? Dat is allemaal niet duidelijk. Wie heeft er gelijk: de VREG, Electrabel of anderen? Daar

gaat het zijns inziens niet over. De mensen hebben wel recht op correcte informatie.

Welke stappen moeten er nog worden gezet om de elektriciteitsmarkt nog vrijer te maken, zoals beoogd in de Europese richtlijn? Welke specifieke maatregelen kan men nemen om de prijzen voor de kmo's te reduceren?

Ongeveer 60 percent van de consumenten heeft nog geen keuze tussen de leveranciers gemaakt. Hoe komt dat? Kiest men bewust voor de oude leverancier? Is een nieuwe informatiecampagne nodig?

Meer en meer mensen kunnen hun energierekening niet meer betalen. Ze vallen dan terug op de budgetmeter en de 6-ampèreregeling. Is 6 ampère niet uitzonderlijk weinig? Moet dat cijfer niet worden opgetrokken, zonder dat men de consumenten een vrijbrief geeft om niet te betalen?

In tegenstelling met wat de heer Glorieux stelt, getuigt de beleidsnota van realisme. Grote principeverklaringen helpen ons niet altijd vooruit. Een echt energiebeleid van Vlaanderen vereist de regionalisering van enkele belangrijke materies.

Deze beleidsnota vertrekt vanuit een nuchtere zakelijkheid en een nodige dosis wilskracht om er effectief werk van te maken. CD&V zal de minister steunen in deze hordeloop, maar vraagt om, rekening houdend met een aantal gevoeligheden, een aantal essentiële discussies in het voorjaar aan te vatten. Als keuzes moeten worden gemaakt, is er tijd nodig om ze voor te bereiden. Een nieuwe kerncentrale wordt immers niet gebouwd in 360 dagen, maar daar is tien jaar voor nodig. Hij vraagt dus zo snel mogelijk een fundamentele discussie over alle pro's en contra's zodat we vanuit Vlaanderen een eensluidende, duidelijke stelling naar voren kunnen schuiven.

De heer *Marc van den Abeelen*, commissievoorzitter vermeldt dat het Reglement van het Vlaams Parlement in artikel 87bis de mogelijkheid biedt aan het Uitgebreid Bureau om op basis van een gemotiveerd voorstel van de meerderheid van een commissie een specifieke opdracht te geven aan het Vlaams Instituut voor Wetenschappelijk en Technologisch Aspectenonderzoek (viWTA). Hij stelt voor om dat te doen en om daarna een gemotiveerde discussie te voeren.

De heer *Eloi Glorieux* repliceert dat hij lid van de raad van bestuur van het viWTA is en dat deze opdracht reeds werd uitgevoerd. Vanavond beslist de raad van bestuur van het viWTA hoe het rapport van 250 bladzijden over kernenergie zal worden verspreid.

D. Tussenkost van de heer Jan Peumans

De heer Jan Peumans verduidelijkt dat het rapport (van viWTA) handelt over hernieuwbare energie en kernenergie. Het parlement besteedt jaarlijks ongeveer 60 miljoen frank aan de werkingskosten van het viWTA. Dat is heel veel geld dat zinvol wordt besteed, want in het viWTA wordt op termijn gedacht.

Het verheugt hem dat de minister tijdens het chemisch forum van de GOM, een aantal uitspraken doet waarmee de minister de federale regering eens goed op haar plaats zet omdat deze haar afspraken niet nakomt. Hij is het niet eens met alles wat de minister heeft gezegd, maar dat hoeft niet, want we leven in een democratie. Het siert de minister dat hij in de beleidsnota uitgebreid aandacht besteedt aan wat verder moet worden geregionaliseerd. In dit land werd al meer dan genoeg bewezen dat wat werd geregionaliseerd, over het algemeen beter werkt. De minister maakt duidelijk dat het onlogisch is dat een de energiebevoegdheden te paard zitten op de federale en Vlaamse overheden.

De beleidsnota geeft een overzicht van het hele energieverhaal. De eerste 35 bladzijden zijn beschrijvend. Daarna handelt de nota over de beleidsprincipes en is de minister zo eerlijk om toe te geven dat hij over niet al te veel werkingsmiddelen beschikt. Het is geen zegebulletin. Minister Peeters zou als minister van Energie de locomotief kunnen zijn voor de stroomleveranciers en -verdelers, via de intercommunales – de goeie zijn zuiver en de minder goeie zijn gemengd.

De heer Peumans hoort veel commentaar en kritiek op gemeenten die heffingen opleggen. Schepen Delwaide had het gisteren over een aanfluiting van een gezond fiscaal beleid. Dat klopt. Hij begrijpt niet waarom belasting wordt geheven op de drijfkracht. Hij had het echter ook over de onroerende voorheffing. Dat begrijpt de heer Peumans niet. Hij stelt dat de bedrijven 25 miljoen moeten betalen, maar in Nederland zouden ze ongetwijfeld

een veel hogere belasting op onroerend goed moeten betalen. Dat werd wellicht niet verrekend in de vergelijking, want er werd gezegd dat bedrijven in Nederland 1 miljoen euro betalen en bedrijven in België 25 miljoen euro.

De heer *Huybrechts* vraagt of de heer *Peumans* pleit voor hogere belastingen voor de bedrijven?

De heer *Jan Peumans* stelt dat de uitspraken van de heer *Delwaide* niet kloppen. Als deze beweert dat de onroerende voorheffing een aanfluiting is van een gezond fiscaal beleid, dan wenst hij hem veel succes met de stadskas van Antwerpen, want die stad zou dan wel eens helemaal failliet kunnen gaan.

De heer *Pieter Huybrechts* onthoudt dat de N-VA pleit voor hogere belastingen.

De heer *Jan Peumans* repliceert dat er altijd belastingen moeten worden geheven. Het Vlaams Belang heeft nog nooit in een meerderheid gezeten en dus nog nooit de verantwoordelijkheid ter zake gehad. Als het VB deel zou uitmaken van een meerderheid, zou het ongetwijfeld zien dat het niet zo gemakkelijk is om belastingen zomaar af te schaffen. De heer *Decaluwe* heeft gelijk: de gemeenten vragen zich inderdaad af waar alle dividenden die we vroeger kregen, heen zijn. De ontvanger van zijn gemeente zou graag antwoord krijgen op die vraag. Zijn gemeente kreeg tien jaar geleden ongeveer 1 miljoen euro aan dividenden, nu slechts 390.000 euro.

In de beleidsnota leest hij dat de liberalisering van de energiemarkt heel slecht werd voorbereid. De grote voorstander was toenmalig minister *Stevaert*. Alles zou immers goedkoper worden. We moeten lessen trekken uit de slechte voorbereiding. Onze Waalse broeders kunnen heel veel leren uit onze stommiteiten, want zij beginnen pas in 2007. Sinds de liberalisering is stroom trouwens niet goedkoper geworden, maar veel duurder.

De evaluatie en de evolutie van hernieuwbare energie is het volgende punt. Het is nuttig om een objectief antwoord te krijgen op de vraag of alle alternatieven realistisch en haalbaar zijn. Hij is niet tegen hernieuwbare energie. Hij herinnert zich dat een van de voorgangers van de minister met toeters en bellen aankondigde dat er een heel pak waterkrachtcentrales zouden komen. Een paar jaar

later zijn er echter niet veel bij gekomen. De burger heeft recht op een objectieve en geloofwaardige voorlichting over wat kan en wat niet kan.

Hij hoorde gisteren ook de uitspraken van de minister over de Kyoto-doelstellingen. Het is spijtig dat de minister de uitspraken tegenover de chemische sector niet ook deed naar aanleiding van de evaluatie van het klimaatbeleidsplan. In De Standaard las hij dat de minister heeft gezegd dat de federale overheid ons tegenwerkt bijvoorbeeld door de halvering van de afgesproken vrijstelling voor energieheffing en door het uitstel van de plafonnering van de federale energieheffing op het vervoer van elektriciteit via het hoogspanningsnet. De minister heeft twijfels bij de haalbaarheid van de Kyoto-doelstellingen. Het siert de minister trouwens dat hij daarover het debat wil aangaan.

Wat de link met de kernenergie betreft, staat er nog niets vast. Toch wordt het blijkbaar onmiddellijk een onbespreekbaar onderwerp. Bij het viWTA ligt een goede nota voor die als leidraad kan gebruikt worden.

Op bladzijde 38 van de beleidsnota staat dat er een gebrek is aan concurrentie en aan bijkomende productiecapaciteit. Het VREG-rapport stelt dat de stroom in Vlaanderen 40 percent duurder is dan in de omliggende landen. In de discussies daarover wijst men altijd graag met de vinger naar de gemeenten. We moeten ons echter de vraag stellen welke heffingen de gemeenten innen in het kader van de elektriciteitsproductie. Productie en transport gebeuren voor 92 percent door Electrabel, en voor 8 percent door de zuivere intercommunale SPE. De distributie gebeurt voor 80 percent door de gemengde intercommunales en voor 20 percent door zuivere intercommunales. Bij zuivere intercommunales vloeit alles terug naar de aandeelhouders, in dit geval de gemeenten en in een aantal gevallen de provincies. Na een marktbevraging is Electrabel in Limburg buiten gegooid en vervangen door een zuivere intercommunale. Zelfs een blad als Trends, dat niet in een bepaalde ideologisch hoek kan worden geduwd met betrekking tot Electrabel, schrijft daar regelmatig kritische artikels over. Is het mogelijk zicht te krijgen op de kostprijs van stroom en de heffingen op stroom? De heer *Peumans* denkt dat de rol van de gemeenten daarin veel beperkter is dan soms wordt beweerd.

Tot slot vraagt de heer *Peumans* zich ook af wat er is gebeurd met de dividenden. Zijn die stroomleve-

ranciers allemaal bedrijven die heel rijk zijn geworden en nu vennootschapsbelasting betalen?

E. Tussenkost van mevrouw Annick De Ridder

Mevrouw Annick De Ridder verklaart dat er al heel wat gezegd is over de evolutie van de elektriciteitsprijzen. Wat de kleine en huishoudelijke afnemers betreft, concludeert de VREG dat de liberalisering een dalend effect heeft gehad op de prijzen, mits de klanten op zoek zijn gegaan naar een nieuwe, voordeligere leverancier. Bij de bedrijven zijn de facturen gestegen. Het verheugt haar dan ook dat de minister een aantal maatregelen voorstelt voor de verlaging van de energiedistributiekosten.

De gebruiker kan niet veranderen van distributienetbeheerder, wel van leverancier. Precies om die reden is een transparante prijs een vereiste. Distributienetbeheerders hebben intrinsiek verschillende kosten. Er gaan dan ook stemmen op om over te schakelen naar een gelijkgeschakeld DNB-tarief voor heel Vlaanderen. Dit gaat echter in tegen de marktwerking. Het aandeel van de distributiekosten in de eindfactuur bedraagt 40 procent. Als wordt geopteerd voor een gelijk tarief per distributienetbeheerder, zal de concurrentie op de energiemarkt in de kiem worden gesmoord. Hoe staat de minister daar tegenover?

Op bladzijde 55 van de beleidsnota leest zij dat de minister tegen het einde van de legislatuur 25 procent energie uit hernieuwbare bronnen wil halen. De windmolens aan de kust worden daar voor 60 procent in meegerekend. Bestaat daarover een afspraak met de federale minister bevoegd voor de Noordzee?

De minister stelt in zijn beleidsnota dat het Vlaams netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen een rapport zal opmaken over de effecten van de liberalisering van gas en elektriciteit. We moeten inderdaad rekening houden met de bevindingen van dat rapport. Dit rapport zou worden gebruikt als basis voor de grondige evaluatie van de sociale openbare diensten. Daarmee wordt echter afbreuk gedaan aan het primaat van de politiek.

Op bladzijde 70 van de beleidsnota zegt de minister dat de vormvereisten van een EVA niet goed passen bij de VREG. Daar wordt echter geen ge-

volg aan gegeven in de zin van een evaluatie, een bijsturing of een heroverweging. Blijft dat zo?

F. Tussenkost van de heer Bart Martens

De heer Bart Martens verklaart dat één van de grote principes uit de beleidsnota is dat we rechtszekerheid moeten kunnen bieden aan de stroomafnemers, dus de burgers en bedrijven. Hij weet niet of het terugkomen op de beslissing om uit de kernenergie te stappen en het in vraag stellen van de lastenverdeling daar een goed voorbeeld van is. Het lijkt hem beter om klare wijn te schenken en de debatten die in het verleden zijn gevoerd, niet opnieuw te openen.

Zowel bij CD&V als bij het Vlaams Belang leeft een honger naar de inplanting van nieuwe kerncentrales in Vlaanderen. Dat lijkt hem een grote vergissing om ethische redenen, om milieuredenen en om veiligheidsredenen. Als er bijvoorbeeld een ongeval gebeurt in Doel, zijn de gevolgen niet te overzien. Als er iets zou gebeuren met de kerncentrale, betekent dit een nooit geziene kapitaalsvernietiging.

Het is echter ook een vergissing om economische redenen. Er wordt gemakkelijk gezegd dat windenergie een dure, en kernenergie een goedkope vorm van energie is. Bij verdubbeling van de capaciteit dalen de kosten van windenergie met meer dan 8 procent. Deze trend gaat voort. Een studie die werd uitgevoerd in opdracht van de Britse regering naar aanleiding van het energiebeleidsplan, toont aan dat tegen 2020 windenergie de goedkoopste bron van elektriciteit zal zijn, goedkoper dan steenkoolcentrales en nucleaire centrales en vergelijkbaar met de kost van met gas gestookte centrales.

Voor windenergie is er nog een enorm innovatiepotentieel. In 1985 leverde een windmolen op jaarbasis 50 kilowattuur. Nu zijn er molens met een vermogen van 5 megawatt. Windmolens worden steeds goedkoper, terwijl de klassieke vorm van energie duurder wordt. Dan houden we nog geen rekening met de externe kosten van de klassieke elektriciteitsproductie. Als we daar rekening mee houden, is windenergie binnen enkele jaren ontegensprekelijk de elektriciteitsbron die werkt aan de laagste maatschappelijke kost.

Het potentieel aan windenergie is nagenoeg onuitputtelijk. Over de hele lengte van onze Noordzeekust kunnen we molens met een capaciteit van meer dan 2.000 megawatt neerpoten. We kunnen via de zeebodem – wat voor aardgasleidingen kan, moet ook mogelijk zijn voor hoogspanningsleidingen voor groene stroom – onze offshore windmolenparken verbinden met die van het Verenigd Koninkrijk, Nederland en straks misschien met Denemarken.

Een recent rapport dat in opdracht van Greenpeace werd uitgevoerd door een gerenommeerd consultantbureau, toont aan dat in 2020 30 procent van de stroombehoefte in de Europese Unie kan worden gehaald uit offshore windmolenparken. Windenergie bestempelen als een fetisj die duur en economisch onhaalbaar is, is de waarheid geweld aandoen.

Rechtszekerheid bieden betekent voor ons niet terugkomen op gemaakte afspraken en genomen beleidsbeslissingen. Zo niet ontstaat een ongunstig investeringsklimaat voor een sector met een enorm groeipotentieel, met name de sector van de hernieuwbare energie en de warmtekrachtkoppeling.

Er is ook al veel gezegd over de benchmark van de kosten. De studie die in opdracht van de CREG werd uitgevoerd en in Trends is verschenen, toont aan dat onze kmo's 60 procent te veel betalen voor hun stroom. Niet de kosten van de heffingen, alerhande taksen of de indirecte kosten als gevolg van de openbare dienstverplichtingen zijn determinerend voor de hoge stroomprijzen, maar wel de monopoliewinsten van Electrabel.

Electrabel cashte 22 procent winst op het eindproduct, terwijl dit bij onze belangrijkste handelspartners minder dan 6 procent is. Het aandeel van heffingen en taksen in de kostprijs bedraagt 3 procent. Deze monopolist parasiteert op ons economisch bestel, vreet aan de concurrentiekracht van onze bedrijven en de koopkracht van onze gezinnen, en draineert alle winsten naar Parijs zonder dat onze economie er iets aan heeft.

In plaats van negatief te reageren op de federale overheid en haar heffingen, taksen en openbare dienstverplichtingen, zouden we beter werk maken van een echte vrijmaking van de markt.

Bij de derde generatiecontracten zijn onvergeeflijke fouten gemaakt. De fractie van de heer Martens is

gewonnen voor het doorbreken van het monopolie van Electrabel aan de productiezijde. We zullen er alles aan doen om dit te bereiken. De plannen die nu in de steigers staan, zijn absoluut onvoldoende. Met een virtuele veiling – te organiseren door Electrabel zelf – en het opdrijven van de interconnectiecapaciteit met Frankrijk zullen we het niet redden.

Volgens de studie van London Economics zullen we veel meer moeten doen. We moeten in Vlaanderen niet doen alsof we zelf geen verantwoordelijkheid dragen. Inzake ontbundeling heeft Vlaanderen wel degelijk een verantwoordelijkheid. Ook onze gemeenten zitten in Elia of Electrabel. De uitdaging op het vlak van ontbundeling is er niet alleen voor Electrabel, maar voor onze lokale besturen.

De heer Martens wil voorkomen dat de hoge stroomprijzen, veroorzaakt door de monopoliewinsten, worden aangegrepen om de openbare dienstverplichtingen – die noodzakelijk zijn om de op papier vrijgemaakte markt ecologisch en sociaal bij te sturen – terug te schroeven. Dit zou echt onverantwoord zijn.

De minister pleit voor een realistische benadering en wil niet teveel hooi op de vork nemen. Als we enkel de reductiedoelstellingen halen die naar aanleiding van Kyoto werden afgesproken, zal binnenkort de golfstroom stagneren, de Groenlandse ijskap afsmelten, de west-antarctische ijskap afsmelten, de permafrost ontdooien en zullen methaangassen opstijgen. Dit is geen verhaaltje, maar de conclusie van het kruim van de wetenschappelijke wereld.

De wetenschappers zeggen dat we, als we uit deze gevarezone willen blijven, slechts een opwarming van de temperatuur op aarde van 2 graden Celsius boven het pre-industriële niveau mogen toestaan. Een opwarming van 2 graden Celsius komt overeen met een concentratie CO₂ van 550 ppm. Tijdens de lentetop van dit jaar heeft de Europese Unie deze doelstelling overgenomen, en ook tijdens de tiende COP-conferentie in Buenos Aires wordt dit standpunt ingenomen. Hij wil dat dit ook het standpunt wordt van de Vlaamse Regering.

We kunnen ons afvragen welke kosten we ons daarmee op de nek halen. Het Nederlandse centraal planbureau heeft dit berekend. De 30 procent reductiedoelstelling – die het gevolg is van het stre-

ven naar een opwarming met maar 2 graden Celsius – zou de Nederlandse economie in 2020 0,8 percent van het netto nationaal inkomen kosten.

Als we er dat zelfs niet voor over hebben, dan weet hij het niet meer. Het gaat tenslotte om de leefkwaliteit. Met 0,8 percent kosten zouden we in 2030 wel dubbel zo rijk zijn als nu, maar 6 maanden later. Dat is de uitdaging. We moeten ons absoluut inschrijven in het beleid dat de Europese Commissie voorstaat. We moeten nagaan hoe we binnen Europa 30 percent reductie van de broeikasgassen kunnen waarmaken.

Vlaanderen is slechts een speldenknop op de wereldkaart. De Europese bevolking zal binnen afzienbare tijd slechts 2 percent van de totale wereldbevolking uitmaken, maar de Europese markt is de grootste ter wereld. Wij kunnen toonaangevend zijn. Als wij de CO₂-uitstoot van de auto beperkingen opleggen, dan zal de hele automobielsector die norm halen. Wij kunnen de innovatie voor een koolstofarme economie op gang brengen.

De minister pleit voor een zekere uniformiteit in de REG-acties en -maatregelen om de klant duidelijker te maken op welke premie hij al dan niet een beroep kan doen. De minister wil ook meer duidelijkheid over de verhouding tussen de REG-premies en de federale fiscale maatregelen. De heer Martens heeft daar begrip voor, maar wat is er de bedoeling van alle netbeheerders om te vormen tot zuivere intercommunales waar lokale verkozenen vette zitpenningen opstrijken en snoepreisjes maken?

De heer *Marc van den Abeelen* reageert dat die tijd voorbij is. De zitpenningen zijn zeer beperkt. We gaan nog op reis, maar we snoepen niet meer. De heer *Jan Peumans* vult aan dat de gasintercommunale van Antwerpen een omzet van 3 of 4 miljard frank had. De voorzitter ontving slechts 60.000 frank per jaar.

De heer *Bart Martens* verklaart dat hij er een beetje een karikatuur van gemaakt heeft. Als we echter willen dat de netbeheerders verkozenen zijn, dan moeten ze wel meer doen dan een standaardpakket uitvoeren dat hun koepelorganisatie heeft uitgedacht. Hij is het eens met de heer Glorieux dat de REG-besparingsnorm van 2 percent veel te laag ligt. We moeten meer eisen.

De netbeheerders kunnen overigens worden ingeschakeld bij het uitwerken van energiebesparingsplannen in overheidsgebouwen, in ziekenhuizen, zwembaden, enzovoort. Laat hen maatwerk leveren, als ze dat op het vlak van de premies niet meer mogen, zodat de inbreng van lokaal verkozenen toch nog rendeert.

De minister wil voortdoen met de website www.energiesparen.be. Dat is een lovenswaardig initiatief, maar de communicatie over de vrije leverancierskeuze moet echter worden verruimd. De VREG levert met zijn schaarse middelen schitterend werk. Dat blijft onvoldoende. Tot nu toe heeft slechts 8,5 percent van de particulieren voor een andere energieleverancier gekozen. Nochtans kan zo'n keuze de verbruiker heel wat energie en geld besparen, ondanks de stijging van de brandstoffen. De Waalse gezinnen betalen meer dan de Vlaamse. Het klopt niet dat de vrijmaking te vroeg kwam, te snel ging en te veel kost.

De heer *Jan Peumans* verklaart dat hij het daar niet mee eens kan zijn. De VVSG kan vertellen hoe de vorige regering dit heeft aangepakt tegenover de gemeenten. Dat is een jammerlijke erfenis voor deze minister. Het verhaal van de budgetmeters bewijst dat de liberalisering niet goed werd voorbereid. Hij zou graag eens cijfers zien die bewijzen dat de elektriciteit goedkoper is. Hij heeft dat nog nergens gelezen.

Het klopt dat de stroom veel te duur is door de productie. Op dat vlak speelt geen concurrentie, dat is het probleem.

De heer *Bart Martens* stelt dat hij het met dat laatste eens is. Hij betaalt nu 33 percent minder dan vroeger en hij heeft groene stroom. Een gemiddeld gezin kan tot 100 euro per jaar besparen door van leverancier te veranderen. De overheid moet de burger helpen bij die keuze. Dat kan in elk geval niet door Electrabel exclusiviteitscontracten met De Post te laten afsluiten om een soort ombudsdienst en informatiekantoor te zetten. Nee, dat doen we door de VREG gedecentraliseerd informatieantennes te laten uitbouwen. Hij heeft daarover federaal minister Vande Lanotte ondervraagd in de Senaat.

We kunnen Electrabel niet verwijten dat het een contract afsluit met De Post, maar we kunnen de overheid wel verwijten dat ze geen onafhankelijke

informatie- en dienstverlening opzet voor de burger.

De minister pleit voor een auditconvenant met de industrie. Het is me niet duidelijk in welke mate het convenant zich moet verhouden tot het besluit over de energieplanning. Volgens dat besluit moeten bedrijven met een middelgroot verbruik – meer dan 0,1 petajoule per jaar – bij een nieuwe of hernieuwde vergunning een energiedoorlichting maken, en een energieplan uitvoeren waarin alle maatregelen een interne rentevoet van minstens 15 percent hebben. Als bedrijven op basis van dat besluit worden verplicht tot een doorlichting en een plan, wat is dan de toegevoegde waarde van een auditconvenant? Genieten zij dan ook nog van de vrijstellingen die in het vooruitzicht worden gesteld? Hoe sluit dat allemaal op elkaar aan? Kunnen we het besluit over energieplanning dan niet beter uitbreiden naar een bredere groep van bedrijven?

Die verplichte maatregel van 15 percent is trouwens aan de magere kant. De minister weet dat bedrijven met een benchmarkconvenant in een tweede fase ook die energiebesparende maatregelen moeten doorvoeren met een IRR die minstens gelijk is aan de gemiddelde rente van staatsobligaties met een duurtijd van 10 jaar. Dat is veel lager dan die 15 percent.

De benchmarkconvenantbedrijven worden verplicht om investeringsmaatregelen te nemen die zich over een langere periode terugbetalen dan bedrijven die onder het besluit energieplanning vallen. Hij dacht nochtans dat het besluit energieplanning een opvangbasis was voor bedrijven die weigerden zo'n benchmarkconvenant te tekenen. Hij vraagt zich af of we bedrijven in het besluit niet moeten aanzetten om investeringen te doen die zich op een iets langere periode terugbetalen.

Dan wil de heer Martens het hebben over milieuvriendelijke productie. De minister zegt dat inzake groene stroom alles zal worden uitgevoerd wat in de steigers staat. De RUP's die op tafel liggen of in aantocht zijn, zullen te baat worden genomen om de doelstellingen te halen. Hij is van oordeel dat er nog een aantal hinderpalen kunnen worden weggerukt zodat nog meer stroom via windmolens kan worden geleverd. Minister Van Mechelen heeft destijds de omzendbrief Ruimtelijke Ordening uitgevaardigd met onder andere afstandsregels en regels inzake slagschaduw. Er is ook in opgenomen

dat molens in landbouwgebied slechts een vergunning kunnen krijgen als minstens de helft van de opgewekte stroom in het landbouwbedrijf wordt afgezet. Dat is een merkwaardige manier om na te gaan of een windmolenpark al dan niet zone-eigen is. Het maakt toch niet uit of al dan niet de helft van de stroom in dat landbouwbedrijf wordt afgezet? Het zou veel logischer zijn dat molens in eigendom van landbouwers of coöperatieven waarin landbouwers participeren, als zone-eigen worden beschouwd. Op die manier kunnen ze een vergunning krijgen zonder dat er een RUP of BPA moet worden opgemaakt. Natuurlijk moet er een landschapstoets gebeuren.

De heer *Pieter Huybrechts* verklaart dat de socialisten al twee legislaturen lang alles over gereguleerd hebben.

De heer *Bart Martens* ontkent dat. Deze omzendbrief is door minister Van Mechelen uitgevaardigd. Trouwens, men is nooit te oud om te leren van eigen fouten.

De heer *Pieter Huybrechts* stelt vast dat dit debat terug mag worden geopend, maar dat het debat over kernenergie niet mag heropend worden!

De heer *Bart Martens* repliceert dat het niet gaat over het opnieuw openen van een debat: er is nooit een debat over gevoerd. Er is een omzendbrief opgesteld waarin een aantal planologische randvoorwaarden zijn opgenomen die achteraf niet altijd even relevant zijn gebleken. Als we die kunnen aanpassen zonder dat dit tot landschapsvervuiling of schade leidt, waarom zouden we dat niet doen? Waarom zouden we boeren niet de kans geven om molens neer te poten in agrarisch gebied? Wil men hun die kans ontzeggen?

Een andere hinderpaal is onlangs ter sprake gekomen bij een bezoek aan Essent. Het bedrijf drong erop aan om de bodemprijs voor groenestroomcertificaten die in het Elektriciteitsdecreet is opgenomen, contractueel vast te leggen per investeringsproject. Dit biedt veel meer zekerheid en haalt veel gemakkelijker investeerders en kapitaalverstrekkers over de brug. Het feit dat de bodemprijs voor groenestroomcertificaten in een decreet is opgenomen, is goed. Wie zegt echter dat het decreet niet van de ene op de andere dag zal veranderen of dat de definitie van groene stroom zal veranderen? Essent dringt er dan ook op aan om de bodemprijs

contractueel vast te leggen per project. De minister moet dat voorstel ernstig overwegen en misschien overgaan tot een wijziging van het Elektriciteits-decreet.

Lokale besturen zouden meer kunnen worden ingezet in het zoeken naar geschikte locaties voor hernieuwbare energieprojecten. Momenteel geeft de samenwerkingsovereenkomst centen aan gemeentebesturen voor energie-audits en energieboekhouding van overheidsgebouwen. Er is echter geen enkele incentive voor initiatieven van lokale besturen op het vlak van hernieuwbare energie.

Dan wil de heer Martens het nog even hebben over het hoofdstuk sociale openbaredienstverplichtingen. Hij vindt het een probleem dat mensen die recht hebben op een sociaal tarief, daar zelf moeten om vragen. Ze moeten de nodige attesten bekomen van het OCMW, de Rijksdienst van Pensioenen, enzovoort. Het gaat echter om informatie waarover de overheid beschikt. Hij vraagt zich dan ook af waarom mensen die er recht op hebben het sociaal tarief niet automatisch krijgen. Dat zou heel wat schelen in de paperassen, en zo zouden mensen die zich niet bewust zijn van hun recht op een sociaal tarief, en er dus ook geen gebruik van maken, alsnog hun recht krijgen.

G. Tussenkomenst van mevrouw Marleen Van den Eynde

Mevrouw Marleen Van den Eynde wil graag nog even terugkomen op de toespraak van de minister van gisteren. De minister heeft daarmee veel bedrijfsleiders uit de chemische sector een hart onder de riem gestoken. Zij hoopt dat dit geen vrijblijvende uitspraken waren, en dat de minister daadwerkelijk zal onderhandelen met de federale regering over de behaalde reductiepercentages van Vlaanderen en Wallonië.

Op bladzijde 26 van de beleidsnota stelt dezelfde spreker vast dat het voor het Vlaams Gewest plus 3,6 percent is, en voor het Waals Gewest min 3,4 percent. Die verhouding wijst erop dat we ongeveer op 0 percent zouden uitkomen als de verdeling op een juiste manier was gebeurd. Zij dringt er dan ook op aan dat de minister opnieuw onderhandelt met de federale regering.

Op bladzijde 27 van de beleidsnota staat een hoofdstukje over het vervoer. De regering wil een drastische verschuiving doorvoeren van de vaste naar de variabele kosten. Daar staat foutief dat de regering bij de gewestregeringen zal aandringen op een samenwerkingsakkoord omtrent de vaste kosten die zij innen. Dat zal wel bij de federale regering moeten zijn.

Mevrouw Marleen Van den Eynde verklaart dat zij lid van de raad van bestuur van het viWTA is. Dat instituut is momenteel vooral bezig met energie. Zij stelt voor dat de minister wat meer met dit instituut samenwerkt met het oog op zijn volgende beleidsbrieven.

H. Tweede tussenkomenst van mevrouw Annick De Ridder

Mevrouw De Ridder merkt op dat de heer Martens stelt dat groene energie wordt afgeschilderd als te duur. In Nederland bedraagt de subsidie voor windenergie 200 percent van de prijs van energie die op traditionele wijze wordt opgewekt. Zonder die subsidie zou groene energie dus driemaal zo duur zijn als andere.

Bovendien kan geen enkele klassieke centrale gesloten worden, aangezien er ook energie moet zijn als er geen wind is. Aan de kust van Denemarken staat een windmolenpark met 80 molens. Daar werken er op dit moment maar 5 van. Men kan zich voorstellen wat er gebeurt als alle andere energiecentrales gesloten worden. Het helpt niet dat er 80 molens worden gebouwd in Vlaanderen als we dan moeten terugvallen op de energie van 5 molens.

Het stoort haar ook dat de heer Martens tot tweemaal toe stelt dat er niet kan worden teruggekomen op gemaakte afspraken. De commissievoorzitter heeft er al op gewezen dat er inderdaad een afspraak is gemaakt, maar dat die inhoudt dat tegen 2013 een uitstap uit kernenergie kan worden overwogen op voorwaarde dat er haalbare alternatieven zijn. Haalbaar betekent ook financieel haalbaar. Als die alternatieven er niet zijn in 2013, dan is een uitstel van de uitstap niet een terugkomen op, maar juist een uitvoeren van de gemaakte afspraak.

I. Tweede tussenkomst van de heer Bart Martens

De heer Martens repliceert dat hij niet gezegd heeft dat windenergie nu goedkoper is dan klassieke energie. Uit een Britse studie blijkt dat windmolens tegen 2020 goedkoper zullen worden dan steenkoolcentrales en kerncentrales. Trouwens, het Energy White Paper van het Verenigd Koninkrijk voorziet niet in een uitstap uit kernenergie om ethische of milieuredenen, maar om louter economische redenen. Het wordt immers de duurste vorm van elektriciteitsopwekking.

Natuurlijk moeten er momenteel nog subsidies worden gegeven om windmolenprojecten rendabel te maken, maar het gaat dan ook om een infant industry. Als we die investeringen nu niet doen, dan komt die industrie nooit tot volle wasdom, en riskeren we dat een enorme groeiemarkt aan onze neus voorbijgaat. Als Vlaanderen nu niet in die sector investeert, dan zal het enorme investeringspotentieel dat op de Noordzee en in de rest van de wereld te wachten ligt, voor ons verloren gaan. Dat zou bijzonder jammer zijn.

Het klopt dat het niet altijd waait. Er moet dus een backup zijn voor het moment waarop de windmolens niet de energie leveren die ze kunnen leveren. In Denemarken wordt op jaarbasis 20 procent van de stroom geleverd door windmolens. Op sommige momenten is dat 100 procent. Er is bovendien voorzien in een balancing met Noorwegen. Als er weinig wind is, treden de waterkrachtcentrales in Noorwegen in werking om de ontbrekende stroom te leveren. Als er te veel wind is, dan gaat de stroom naar Noorwegen, om daar het water in de waterkrachtcentrales te kunnen houden.

Wij hebben hier geen waterkrachtcentrales om hetzelfde te kunnen doen, behalve dan die in Coe, maar we kunnen in de toekomst bijvoorbeeld het overschot aan stroom gebruiken om waterstofgas te produceren, waarmee opnieuw stroom kan worden opgewekt als de vraag hoger ligt dan het aanbod van de windmolens. Er zijn dus alternatieven om diezelfde balancing te bekomen.

J. Tweede tussenkomst van de heer Eloi Glorieux

De heer Glorieux verklaart dat 95 procent van wat hij wilde zeggen, zojuist door de heer Martens gezegd is. Alleen nog dit: als we voor nieuwe

kerncentrales pleiten, moeten we er rekening mee houden dat op dit ogenblik de gekende uraniumvoorraad in de wereld ongeveer voldoet voor 55 jaar aan het huidig gebruik. Het uraniuminstituut heeft voorspeld dat vanaf 2030 het hoog kwaliteitsvol uranium zo schaars zal worden dat de uraniumprijs vanaf dan enorm zal stijgen. De beslissing om vanaf 2025 uit de kernenergie te stappen, komt dus zeker niets te vroeg. Uraniumschaarste is, net als schaarste van andere fossiele brandstoffen, een belangrijk gegeven waar we mee worden geconfronteerd en waar we rekening mee zullen moeten houden.

III. Bespreking : antwoorden van de minister en re- pliek van leden

Minister Peeters benadrukt dat dit een beleidsnota is die wordt gevolgd door beleidsbrieven. Een beleidsnota zoomt in op het regeerakkoord, terwijl er elk jaar een beleidsbrief zal komen die dit verder zal concretiseren. Het ene mag niet worden verward met het andere, anders zou hij de volgende 4 jaar geen beleidsbrieven meer moeten voorstellen.

Over het debat over kernenergie staat niets in het regeerakkoord, wel is erover op het federale niveau gesproken. Het al of niet afbouwen van kerncentrales is in eerste instantie een federaal debat. De minister heeft alleen in het licht van de problematiek van emissie en dergelijke voorgesteld het debat in alle rust en met kennis van zaken via alle studies die voorhanden zijn, te voeren. Maar hierover zal in deze commissie verder worden gesproken. Hij kan dit alleen maar toejuichen.

Hij gaat niet akkoord met de stelling dat dit zou betekenen dat we terugkomen op gemaakte afspraken. Deze afspraken zijn door de federale overheid gemaakt en hij begrijpt dat daar de stelling zou worden aangehouden. De minister gaat ervan uit dat het Vlaams Parlement een debat hierover in overweging zal nemen, en dan zal de minister nagaan wat zijn inbreng ter zake kan zijn. Dat hier met kennis van zaken over dit thema kan worden gediscussieerd, staat buiten kijf.

De minister is het volledig oneens met de stelling van de heer Glorieux dat dit een minimalistisch beleid is dat niets voorstelt. De minister staat voor een realistisch beleid dat niet veel wind maakt. Beleid is een serieuze aangelegenheid die met heel veel

realisme en daadkracht moet worden ingevuld. De minister realiseert liever wat haalbaar is dan dat hij onhaalbare dingen lanceert die niet kunnen worden gerealiseerd. Daarenboven zijn er een aantal decreten die nog niet zo lang geleden zijn goedgekeurd. Het zou van onzorgvuldig beleid getuigen om na minder dan een jaar de zaken volledig anders aan te pakken.

Op Europees niveau worden heel wat dingen beslist, maar er wordt onvoldoende rekening gehouden met de specifieke kenmerken waar onder meer Vlaanderen mee wordt geconfronteerd, zijnde een beperkte oppervlakte, een hoge bevolkingsdichtheid en veel industrie. Natuurlijk moeten we de Kyoto-normen halen, maar daarover is onderhandeld op Europees niveau. Er zijn twee landen die serieuze inspanningen moeten doen, namelijk Nederland en België. Het referentiejaar is 1990, wat voor ons een extra belasting oplegt omdat er toen net steenkoolcentrales waren gesloten.

De onderhandelingen liggen achter ons, maar als hier vragen over zouden zijn, wil de minister er dieper op ingaan. Hij vindt dat bij dergelijke onderhandelingen meer dan in het verleden rekening moet worden gehouden met specifieke regio's zoals Vlaanderen. Als we naar het post-Kyoto-tijdperk gaan, moeten we meer onze verzuchtingen en onze situatie op tafel leggen om achteraf niet te worden geconfronteerd met zeer zware doelstellingen. De minister houdt zich aan het regeerakkoord, maar de Kyoto-doelstellingen betekenen voor Vlaanderen een zeer zware belasting. Hij maakt dan nog abstractie van het Belgisch niveau waar er ook verdelingen zijn gebeurd.

De minister heeft heel veel inspanningen moeten doen om het allocatieplan goedgekeurd te krijgen door de Europese Commissie. Ter zake waren er heel wat problemen. Dat is een belangrijke stap in het realiseren van de Kyoto-protocol. We gaan verder op die weg.

De heer *Eloi Glorieux* repliceert dat de heer Martens daarnet heel terecht opmerkte dat iedereen kan leren uit zijn fouten. De heer Glorieux stelt voor dat de heer Dehaene uitgenodigd wordt op een hoorzitting, om hem eens op de rooster te leggen over de manier waarop hij gekomen is tot de verbintenissen en het niveau ervan.

Minister Peeters antwoordt dat dit de bevoegdheid van deze commissie is. Misschien kan dan ook de heer Deleuze worden uitgenodigd.

De heer *Glorieux* benadrukt dat de beslissingen van staatssecretaris Deleuze van veel later dateren. De Kyoto-verbintenissen zijn vastgelegd toen CD&V nog aan de macht was op federaal niveau.

Minister *Peeters* verklaart dat hij geen partijen genoemd heeft. Hij stelt alleen vast dat de afgesloten akkoorden er zijn en dat objectieve waarnemers ons zeggen dat we zware lasten op onze schouders hebben geladen. Natuurlijk kunnen we daar dynamisch mee omgaan.

Voor hem is niet wat afgesproken is, het grote punt, we zullen trachten te realiseren wat is afgesproken. Dat staat ook zo in het regeerakkoord. Maar voor het post-Kyoto-tijdperk moeten we leren uit de fouten uit het verleden en ervoor zorgen dat we op een andere manier de onderhandelingen ingaan. Die onderhandelingen zijn trouwens grotendeels door ambtenaren gevoerd.

De heer *Glorieux* repliceert dat de politiek verantwoordelijken niet de ambtenaren zijn.

Minister *Peeters* merkt op dat een dergelijke opmerking nergens toe leidt.

Een en ander kan aanleiding geven tot debat in de commissie. We moeten dit alleszins op een andere wijze aanpakken. Hij zal er alles aan doen opdat er rekening wordt gehouden met onze verzuchtingen. Dat geldt ook voor het Belgische niveau. Niet zo lang geleden is dat afgesproken.

Wat windenergie betreft, heeft de minister met veel belangstelling akte genomen van de voorstellen van de heer Martens. Ook de heer Glorieux pleit daarvoor. Het regeerakkoord heeft het ook over windenergie, naast biomassa. Wel herinnert de minister er aan dat hij tijdens een andere vergadering ervoor gewaarschuwd dat we ervoor moeten opletten geen hype te maken van windenergie. We moeten ter zake een correcte kosten-batenanalyse maken. Hier zijn allerlei studies op tafel gegooid. We moeten daar later eens rustig over van gedachten kunnen wisselen. Persoonlijk meent de minister dat er veel toekomst zit in biomassa en warmtekrachtkoppeling, misschien nog meer dan in windenergie, maar dat is stof voor een later debat.

Dan is er de problematiek van de emissierechten. De minister verwijst naar het regeerakkoord: we zullen er alles aan doen om dat te halen, zonder dat we moeten aankopen. Bij de som van 168 miljoen euro waarnaar de heer Glorieux verwijst, verklaart de minister dat hij daarover in andere commissievergaderingen de nodige toelichting gegeven heeft. De heer Glorieux zei het ermee eens te zijn dat de rationele stroom voor de groene stroom komt. Dat betekent dat de gewone stroom nog steeds voor de groene stroom komt. De verbintenissen inzake groene stroom zullen moeten worden nagekomen, maar de kostprijs en de budgettaire mogelijkheden beperken ons wat in onze ambities op dat vlak.

Vlaanderen is inderdaad wat sneller gegaan met de liberalisering van de elektriciteitsmarkt dan andere regio's. Beleidsmakers hebben toen zelfs gezegd dat Vlaanderen ter zake een proeftuin is. Dat klopt: het gaat over de 'infant industries' waarover de heer Martens het had, en die hebben wat oefening nodig. Blijkbaar ging de liberalisering van de elektriciteitsmarkt gepaard met heel wat kinderziekten. De minister kan nu niet dieper ingaan op de vraag van de heer Peumans over de verdeling inzake tarieven en dergelijke. Hij zal daar later op terugkomen. Hij heeft begrepen dat de heer Martens dat uitgebreid heeft bekeken. De minister zal daar nu geen boude uitspraken over doen. We moeten dat rustig bekijken. We zullen dit antwoord schriftelijk bezorgen aan het commissiesecretariaat zodat de heer Peumans dat kan bestuderen.

Inzake de Kyoto-doelstellingen zal Vlaanderen een inspanning doen, maar de minister is bezorgd, gezien de problematiek van onze bedrijven en de andere actoren. We worden immers geconfronteerd met een heel zwaar kader. Het is weliswaar de bedoeling deze doelstelling te halen. Het is natuurlijk zonneklaar dat de problematiek van de delokalisatie hier nauw mee is verbonden. Heel wat bedrijfsleiders hebben hem al gewaarschuwd dat dit in de internationale hoofdkwartieren nauwlettend in de gaten wordt gehouden. Zaken als de Elia-heffing kunnen onze bedrijven een handicap opleveren.

De heer Glorieux heeft daarnet een vraag over de energiediensten gesteld. De richtlijn-Bolkestein zal hierover de nodige duidelijkheid moeten verschaffen.

Volgens de heer Glorieux kunnen we twee oude doelstellingen in een nieuwe doelstelling samenvoegen. De minister wil erop wijzen dat het halen

van een doelstelling op zich al een hele prestatie betekent. Onze doelstellingen zijn zeer ambitieus. Het bereiken van deze doelstellingen zal ons bloed en tranen kosten. Hij is er niet van overtuigd dat het samenvoegen van twee doelstellingen geen problemen zou opleveren. Dit betekent uiteraard niet dat hij niet al het mogelijke zal doen om de gestelde doelen te halen.

Het verificatiebureau is een onafhankelijk bureau dat niets met het andere aangehaalde bureau te maken heeft. We zijn trouwens van plan 1 miljoen euro in het verificatiebureau te investeren.

Wat de houding van de Raad van State ten aanzien van windenergie betreft, wil de minister erop wijzen dat er nog steeds geen uitspraak ten gronde is. Hij wacht die uitspraak met veel spanning af.

Met betrekking tot de energie-auditeurs of -adviseurs zullen we niet iedereen uitstel verlenen. Voor nieuwe gebouwen blijft 2006 de streefdatum, voor bestaande gebouwen zullen we gebruik maken van de mogelijkheid om uitstel te verlenen.

De vragen van de heer Huybrechts over kernenergie heeft de minister reeds beantwoord. Hij wacht af of het Vlaams Parlement het debat over kernenergie al dan niet zal openen. Aangezien dit niet tot zijn bevoegdheden behoort, heeft de minister dit onderwerp niet in zijn beleidsnota opgenomen. In het Vlaams regeerakkoord staat trouwens ook geen woord over kernenergie.

De Vlaamse Regering debatteert momenteel volop over het Beter Bestuurlijk Beleid. Het Beter Bestuurlijk Beleid moet onder meer de energietarieven transparanter maken en duidelijk maken waar de winsten terecht komen. We zullen hier op een later tijdstip zeker nog op terugkomen.

De heer Peumans heeft naar een overzicht van de bestaande heffingen gevraagd. De minister engageert zich om een uitgesplitst en gedetailleerd overzicht schriftelijk te bezorgen aan het commissiesecretariaat.

De heer *Jan Peumans* verduidelijkt of de minister hieraan kan toevoegen hoeveel de stroomproductie precies kost?

Minister *Peeters* verklaart dat dit geen probleem is. Alle elementen zullen in dit overzicht aan bod komen.

In het kader van de Vlaamse Ondernemingsconferentie heeft de vorige Vlaamse Regering voor de bedrijven een benchmarkconvenant afgesloten. De resultaten van dit onderzoek zullen ongetwijfeld voor meer duidelijkheid zorgen. De vraag over de kmo's, die hem uiteraard nog steeds na aan het hart liggen, zullen we op een ander ogenblik zeker nog eens kunnen bespreken. Hij heeft alleszins niet de indruk dat de intercommunales met alle winst gaan lopen.

Mevrouw De Ridder heeft een vraag over de distributietarieven in Vlaanderen gesteld. Momenteel doen zich verschillen voor. Indien we de markt haar rol laten spelen, zal gaandeweg een uniform tarief tot stand komen. We hoeven dit niet voor heel Vlaanderen op te leggen. Hij vindt het overigens eigenaardig dat er in een beperkt gebied, amper 13.000 vierkante kilometer groot, grote tariefverschillen bestaan. Hij begrijpt dat mevrouw De Ridder zich zorgen maakt over de primauteit van de politiek. Die zorg is terecht.

De heer *Sam De Smedt*, medewerker van de minister verduidelijkt dat het VREG-decreet op het einde van de vorige zittingsperiode goedgekeurd werd. Het decreet moet worden uitgevoerd. Hier werd gewaarschuwd voor een te logge structuur van de VREG als een extern verzelfstandigd agentschap (EVA), bijvoorbeeld voor een raad van bestuur van tien tot twintig mensen. We moeten dat opnieuw bekijken in het kader van het Energiedecreet, als we de zes bestaande decreten integreren en consolideren. Drie van de zes decreten zijn op het einde van de vorige zittingsperiode goedgekeurd: het VREG-decreet, het REG-decreet en het Energieprestatiedecreet.

Op de vraag van de heer Martens om niet terug te komen op reeds gemaakte afspraken, laat *de minister* het aan de commissie over om te oordelen over afspraken in verband met kernenergie, de lastenverdeling en het post-Kyoto-tijdperk. De minister zal in elk geval het regeerakkoord tot de laatste letter uitvoeren en gemaakte afspraken in het regeerakkoord realiseren. Wat het post-Kyoto-tijdperk betreft, wil hij een realistische aanpak. De minister is er zich goed van bewust dat we ter zake een zware verantwoordelijkheid hebben die moet worden gerespecteerd.

Moeten er nieuwe openbare diensten en verplichtingen worden opgelegd? Vroeger heeft de minister al gezegd dat we een aantal voorstellen moeten onderzoeken. De omzendbrief Ruimtelijke Ordening en het probleem van windmolens en dergelijke zullen in rekening worden gebracht.

De auditconvenant is er nog niet, hoewel de vorige regering had gezegd dat die er moest komen.

De heer *Lieven Top*, medewerker van de minister verduidelijkt dat dit besluit inderdaad door de vorige regering is goedgekeurd. Wie niet wenst toe te treden tot een convenant, komt in een vangnet terecht. We moeten nog even afwachten en nagaan wat dat in de praktijk allemaal oplevert. Een convenant moet altijd iets strenger zijn dan de basiswetgeving. Zo zal men voor elke nieuwe fase een audit moeten laten opstellen, en zal men zich niet kunnen beperken tot één audit bij de aanvang van de investering. In het kader van de inwerkingtreding van de auditconvenant wordt er nog volop overlegd met de sectoren.

Dat is een onderdeel van de onderhandelingen met de bedrijven. Zij willen weten welke tegenprestatie de overheid levert. Die tegenprestatie is de vrijstelling van energiehellingen. Als de federale overheid dat ondermijnt, zullen minder bedrijven geïnteresseerd zijn in het afsluiten van een convenant.

De heer *Sam De Smedt*, medewerker van de minister verduidelijkt dat wat de 6-ampèreregeling en het sociale luik in het algemeen betreffen, men een onderscheid moet maken tussen de sociale openbardienstverplichtingen die Vlaams zijn en de tarieven die federaal zijn. De automatische toekenning van die tarieven, zonder dat de mensen ze zelf moeten aanvragen en daarvoor formulieren moeten invullen, was een bevoegdheid van toenmalig federaal minister Vandenbroucke. Vandaag is minister Demotte hiervoor bevoegd. Ook de hoogte van de sociale tarieven en de financiering ervan is een federale aangelegenheid.

Wat de sociale openbardienstverplichtingen betreft, wil de medewerker opmerken dat die 6 ampère niet gratis is. Als we dat cijfer optrekken tot 12 ampère, dan bestaat het gevaar dat de schulden stijgen. Hij denkt dat er vooral een probleem is met het feit dat die 6-ampèreregeling zowel voor een alleenstaande als voor een gezin met zeven kinderen geldt.

Afsluitende bepaling : met redenen omklede moties

Door de heren Peumans, Huybrechts en Glorieux werden tot besluit van de bespreking van de beleidsnota Energie met redenen omklede moties aangekondigd. Ze moeten zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het parlement zal zich daarover tijdens een plenaire vergadering moeten uitspreken.

De verslaggever,

De voorzitter,

Pieter
HUYBRECHTS

Marc
VAN DEN ABELEN
